

MILLORA DE REGADIUS

7.

MILLORA DE REGADIUS

7.1 Concentració parcel·lària

La dispersió parcel·lària en el cas de les explotacions en regadiu suposa un gran inconvenient, pel fet que cal tenir tants capçals de reg com finques de regadiu. A més a més, la intensificació del cultiu, la forma i la dimensió de les parcel·les dificulten i encareixen les instal·lacions de reg.

La concentració parcel·lària és un procés de reforma de les estructures agràries que té per finalitat agrupar diferents parcel·les per reordenar les explotacions per tal de dotar-les d'una estructura i dimensió adequades i assegurar-ne la viabilitat. S'adjudica a cada propietari el mínim nombre de finques tot mantenint un valor econòmic equivalent al que tenien les parcel·les aportades.

Aquest procés tecnicojurídic és totalment gratuït per a l'agricultor i s'inicia quan més de la meitat dels propietaris d'una zona o els propietaris als quals pertanyen més de tres quartes parts de la superfície fan la sol·licitud al departament competent en matèria d'agricultura. Aleshores s'elabora un estudi previ sobre les circumstàncies i possibilitats tècniques de la zona, del qual se n'ha de deduir la conveniència d'iniciar el procés de concentració (**Figura 24**) i, seguidament, s'aprova el Decret de concentració parcel·lària que estableix el marc legal de tot el procés. En aquest document es declara la concentració d'utilitat pública, es delimita

la zona que cal concentrar, les zones per excloure i les disposicions complementàries adaptades a cada zona.

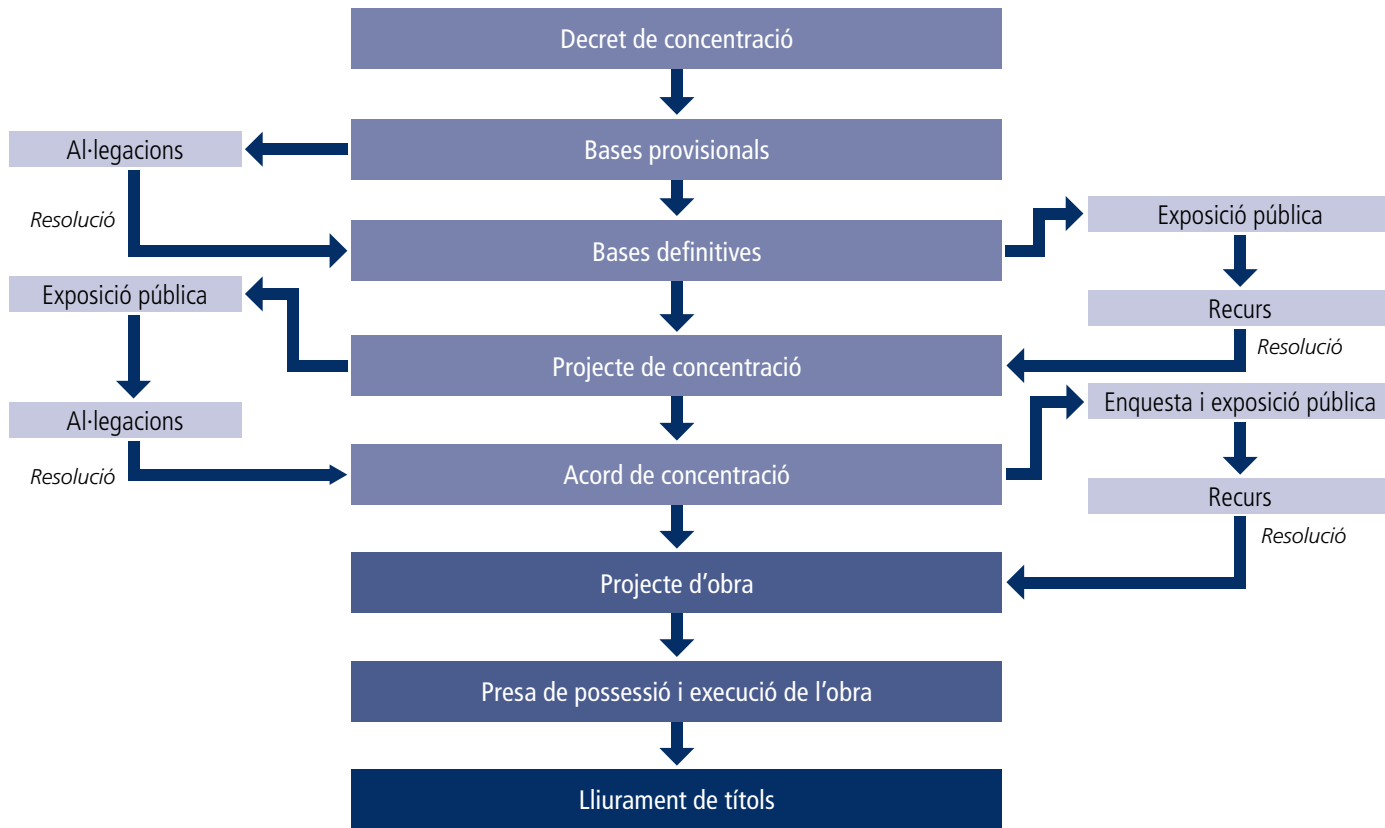
A les bases provisionals es detalla la classificació, propietat i superfície de les parcel·les. Una vegada resoltes les al·legacions presentades pels propietaris, es redacten les bases definitives, que després passen per exposició pública i per un període de recurs. Un cop resolts els recursos presentats, es redacta el projecte de concentració, on es detalla la primera proposta de la nova distribució de finques que també se sotmet a informació pública. L'acord de concentració determina la nova distribució de finques revisada i corregida en funció de les al·legacions al Decret de concentració. Una vegada resolts els recursos a l'acord s'inicia el Projecte d'obra, és a dir, la construcció dels camins, drenatges i afitaments que resulten de l'Acord de concentració. Posteriorment es produeix la presa de possessió i execució d'obra, mitjançant la qual els propietaris prenen possessió de la nova finca i s'executen les obres de concentració. Finalment es lliuren els títols de propietat.

A la (**Figura 25**) es pot apreciar l'efecte de la concentració parcel·lària, s'observa la distribució inicial del terreny d'un propietari i el resultat un cop acabat el procés de concentració.

La concentració parcel·lària implica un estalvi en desplaçaments, infraestructures i una reducció de l'efecte dels marges, pel fet que es converteixen parcel·les petites en d'altres de més grans, cosa que influeix positivament en els rendiments de collita, i en les tasques que s'hi han de realitzar.

Figura 24
Fases administratives del procés de concentració parcel·lària

Font: Regsa Regadius.cat

La primera concentració parcel·lària a Catalunya es va realitzar a la Vall d'en Bas el 1970 amb 2.160 hectàrees afectades. Es va passar d'una mitjana de vuit parcel·les per propietari a una. L'objectiu era doble, reordenar finques i drenar una zona d'aiguamoll per aprofitar-la per a cultiu. La següent concentració parcel·lària es va fer a la Seu d'Urgell el 1983. A final de 2009 s'han realitzat 13 concentracions parcel·làries que representen un total de 13.000 ha, i hi ha iniciades 39 concentracions que estan en diverses fase de projecte, amb un total de més de 58.000 ha afectades.

7.2 Modernització de regadius

La modernització de regadius és el conjunt d'actuacions que permeten la innovació, en general, dels sistemes de reg, i engloba actuacions de modificació d'estructures i instal·lacions del reg, però també accions purament de gestió dels sistemes de reg.

Les actuacions pròpiament de reforma de les infraestructures dels sistemes de reg consisteixen a incorporar els últims avenços de la tecnologia en les infraestructures de captació i emmagatzematge d'aigua, de conducció, de distribució, i en l'aplicació de l'aigua als cultius. Les actuacions de millora dels sistemes de reg són aquelles que contribueixen a una gestió del regadiu millor utilitzant materials, equips de reg i elements auxiliars d'eficiència provada.

La modernització també engloba els conceptes de millora i consolidació de regadius. S'entén per actuacions de millora de les instal·lacions existents aquelles actuacions que no suposen canvis en els sistemes de reg i per actuacions de consolidació, aquelles actuacions que tenen per objectiu aconseguir que un regadiu infradotat (quant a la disponibilitat de recursos hídrics) pugui arribar a un règim de dotacions de reg adequades a la seva realitat de cultius.

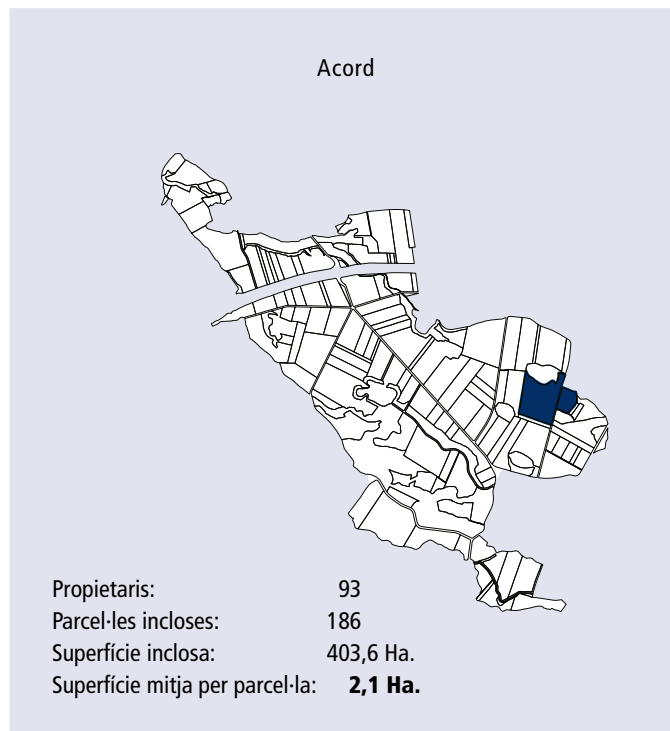
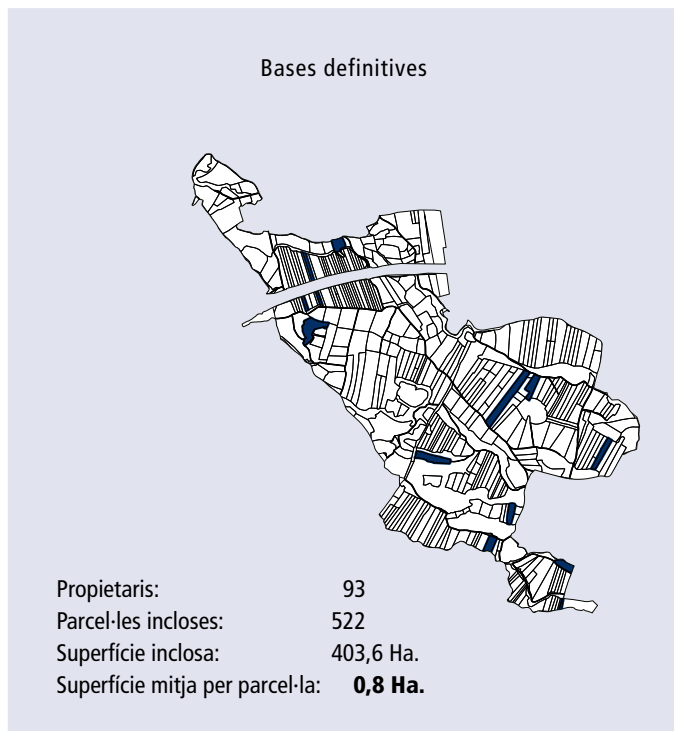
Exemples d'actuacions de millora de regadius:

- Reparació de la infraestructura existent: canals, canonades, sèquies, comportes, camins.
- Millora i modernització del sistema hidràulic: transformació en reg a pressió, automatització, dispositius d'aforament, basses de regulació en el canal, millora de la xarxa de drenatge, millora de la capacitat de regulació i control de l'aigua.
- Regadius d'alta eficiència en l'aplicació: canonades a pressió, control del consum d'aigua, automatització, reg de suport, reg deficitari controlat, recerca i explotació d'aigües subterrànies, reutilització d'aigües, reordenació de la propietat agrària, millora de la gestió de l'aigua.

Avantatges de la millora de regadius:

- Millora de l'estructura productiva: augment de rendiment de collita per aplicació de l'aigua necessària per al desenvolupament de les plantes i ajustament del consum d'aigua a les necessitats.
- Millora de la gestió i estalvi d'aigua: augment de l'eficiència de reg degut a la disminució de les pèrdues d'aigua en el global de la xarxa, millora de la qualitat de vida dels agricultors gràcies a l'automatització de la gestió de l'aigua.
- Millores ambientals: la utilització de sistemes de reg localitzat i fertirrigació permet la utilització de les quantitats mínimes imprescindibles de fertilitzants, amb la qual cosa es minimitza la deriva de productes cap a les aigües subterrànies. El fet d'optimitzar l'aplicació d'aigua als cultius també té incidència en el nivell d'aigua emmagatzemat en pantans.
- Millores econòmiques: la millora de regadius ha de permetre que les explotacions siguin molt més competitives i posar a l'abast la tecnologia que ha de permetre millorar aspectes de gestió que tenen un efecte en la viabilitat econòmica i empresarial.

Figura 25
Resultat de la concentració parcel·lària (Montoliu)

Font: Regsa Regadius.cat